Ordentlijck verhael van den seer bloedigen ende gevaerlijcken Slagh, geschiet by de Stadt Leipsig in Meissen, tusschen de twee machtige Legers, van den Keyser, onder 't beleyt van Eerts-Hertog Leopoldus en Graef Picolomini, ende den Sweedschen Gen. Veld-Marschalck Leonard Torstenson. Geschiet den 2 Novemb. 1642. Oude stijl.

SYn Excellentie Veldt-Marschalck Leonard Torstenson/ naer dat hy met sijne Armee der Slesien gequiteert hadde/ende den 26 October de Elve ghepasseert was/ende alsoo voorts advanterende/'t selve voor Leipsigh neder gheslaghen had: zijn de Keyserschen/onder 't beleyt vanden Eerts-Hertogh Leopoldo ende Picolomini/ daer op met een groote macht gevolght. Ondertusschen sijn Excell. Torstenson geen tijdt willende verliesen/heeft den 30 October de Stadt Leipsigh sterck doen beschieten/ ende alsoo hy by het Palviner Klooster een Bresse inde Muer geschoten hebbende/ den selven dagh twee stormen daer op ghedaen hadde/ maer alsoo de Muer aen de plaetse vande Bresse seer hoogh was/heeft datmael/naer 't verlies van ontrent 100 man/neffens eenige Officieren/niet kunnen verrechten. Ondertusschen de Keyserse/die seer begonden te naerderen/ ende het schieten perfectelijck konden hooren/ haesteden om te abanceren/in meeninge de Stadt t'ontsetten/ en den 31 op een halve Mijle by de Sweedsche zijn aengekomen; op welcken dagh den Heer Veld-Marschalck alles hadde doen ghereedt maken/ om een generale storm op de Stadt te doen/maer vernemende het naerderen vande Keyserse/ is terstont met de Cavallerije opgebroken/en de Keyserse int gemoet getrocken/ om alle inbasien en inconvenienten te verhoeden/of een inval in de Keyserse troepen te doen. Maer dien dagh is van wederzijden niet geattenteert: alsoo is sijn Excell. des anderen daegs 's morgens met de Cavallerije wederom te rugge ghekomen/en heeft terstont de Infanterije/neffens 't Geschut en Bagagie mede te samen ghetrocken/en daer mede hem onder de oogen van den vyand gepresenteert: maer alsoo hem de Pas aldaer seer hinderlijck en discommodabel was/ soo wierde eerstelijck niet anders als eenighe kleyne schermutselen met de Ongeren en Crabaten ghehouden/ daerom resolveerden sijn Excell. over de Pas tot den vyand in te trecken/ gelijck geschiet is/ende den selven nacht met den vyand eenige blinde alarmen makende/ bleven de Legers aen beyde zijden den geheelen nacht in postuer/tot dat des morghens/den 2 November/wesende Sondagh/ de Sonne klaer opghegaen was/'t welcke beyde partijen tot slaen lockte en lust maeckte. Waer op sijn Excellentie Torstenson/alsoo nu beyde Armeen tegen malkanderen stonden/op de plaetse daer voor elf Jaren de Leipsiger slagh geschiede/ ('t welck te noteren staet) naer datmen den gantschen morgen van wederzijden met het Canon dapper op malkanderen gespeelt hadde/in den name Gods op den vyand is los gebroken/alwaer van beyden zijden so furieuselijck is gevochten/ dat 't een Regiment tegen 't ander heeft gestaen sonder te willen wijcken/ dat een wonder om sien was; tot dat eyndelijck de slincker vleugel vande Keyserse een weynigh wijckende/ A. begoste te vluchten/ maer wierde weder tot stant gebracht. In't aentasten vande rechter B. vleugel is het op de Sweedsche zijde soo wel gheluckt/ dat de Keyserse par force hebben moeten wijcken/ ende met verlies van veel volcx het Veld ruymē C. De slincker vleugel wiert doen also voort tot voor Leipsigh/en de rechter tot voor Eulenborgh verbolgt: wat alsoo in 't verbolgen achterhaelt is/daer mede isset afgeloopen naer krijgs-gebruyck. Also is dit machtige Leger der Keyserschen t'eenemael geslagen/ende op de vlucht gebracht. Het gevecht heeft geduurt van 's morgens ten 8/ tot 's avonts ten 5 uren. De overblijfselen der Keyserse/ meest bestaende in Kuyterije/hebben haer ten deele naer Switkow/Freyburg/Dresden/en waer een yegelijck best heen komen konde/ gesalveert. De Cavallerije/bestaende/behalven de D. Ongeren en Crabaten/in 60 Esquadrons/ en E. elf Brigadons te voet/ daer onder vier Saxische Regimenten te Paerde/ ende noch F. Saxische ghecommandeerde Volcheren/twee G. Regimenten te Paerde/een Regiment H. Dragonders/en I. 500 Musquettiers. De Infanterije is t'eenemael onder 't ghewelt van de Sweedsche ghekomen/in voeghen datter seer weynigh van ontkomen zijn/maer meestendeel door haer ootmoedigh bidden quartier gegeven/ende het leven gheschoncken. Den afbreuck die de Sweedschen in desen slagh onder haer Leger geleden hebben/is met dese gevangenen weder gevult. De Keyserse Artillerije/ 46 Stucken Gheschut/ met alle toebehoor en Bagagie/ waer onder/ neffens andere grooten buyt/ oock een Rustwaghen met 36000 Rijcxdaelders was/ is van ghelijcken in der Sweedschen handen gekomen. In't begin van de Batallie leden de Infanterije van de Sweedsche oock groote afbreuck/ende wierde den Veld-Marschalck 't Paert onder 't lijf doot geschoten/welcke Cogel den Oversten Gubben trefte/daer aen hy oock gestorven is. Het woord by de Sweedsche was/ Help Jesu, en by de Keyserschen Sanct Maria. Den Keur-Vorst van Saxen wilde des Sondaegs Te Deum Laudamus doen singhen over 't quiteren van Leipsigh/ meynende dat de Sweedsche het Veld al gantsch gerumt hadden; maer horts daer naer kreegh hy ander tijdinge/ alsoo datse nu wel Miserere mei singhen moghen/ 't welck bedroeft is voor de arme Ondersaten. Naer dese Victorie hebben haer de Sweedsche wederom voor Leipsigh geleght/ men twijffelt niet of sy sullen 't hertelijck moeten overgheven/alsoo nu gheen apparentie van ontset is. Daer zijn aen sijn Excellentie overgelevert 125 Vaendelen/ende 80 Cornetten/uytgenomen diemen noch op't Veld vertreden en verplettert heeft gevonden. Inde Secretarie der Keyserschen heeftmen onder andere dingen oock gevonden een Missive vanden Keyser aenden Eerts-Hertoge/ daer in den Keyser vermaent datmen gheen hooft-slagh soude hasarderen/ maer door het aenraden van Picolomini ist evenwel geschiet.

Lijste van de voornaemste Officieren aen beyde zyden, soo ghebleven, gequetst, als ghevangen.

Op de Keyserlycke Zyde dood.

Generael Wachtm. Graef Bruay
Gen. Wachtm. Baron de Suys.
Overste Munster.
Overste Cirola.
Overste Weinst.
Daer beneffens vele andere Officieren, soo Capiteynen, Luytenants, &c.
Soldaten zijn ontrent 3000 op de plaets gevonden.

Gevangen.

Gen. Artillery-meester Comte de Suys.
Gen. Artillery-m. Fernemond.
Overste Wachenheim.
Overste Kauft.
Overste Ian Golia.
46 Stucken Gheschut, met alle Amonitie en Bagagie.

Op de Sweedsche zyde, dood.

Gen. Artillery-m. Lilliehoeck.
Gen. Major Slang.
Overste Grube.
Overste Bibow.
Overste Schliebe.
Overste Luytenant Anthoni.
Overste Luyt. Sting.
Overste Luyt. Strotzich.
Capiteyn Bame.
Cap. Mortaine.
Cap. Maus.

Persoonen gequetst.

General Major Stalhans.
Overste Steinbock.
Overste Fritzleben.
Overste Luytenant Mayers.
Overste Luyt. Carel Hinrichsen
Overste Luyt. Golbrecht.
Overste Luyt. Rochaw.
Overste Luyt. Radike.
Overste Luyt. Silber-patron.
Onder de Capiteynen van Sijn Excell. Lijf-Compagnie,
Graef Gustav. Lous.

Passe, Crispin de

Ordentlijck verhael van den seer bloedigen ende gevaerlijcken Slagh, geschiet by de Stadt Leipsig im Meissen, tusschen de twee machtige Legers, van den Keyser, onder't belyt ...

National Library of Sweden